

Časopis s podobami za slovensko mladino.

S prilogo: „Angeljček!“

Štev. 6.

V Ljubljani, 1. junija 1898.

Leto XXVIII.

Potoček.

o dolu potoček
Lahno žubori,
Pastirčku na bregu
Skrivno govori:

„Pastirček, zakaj li
Mi valčke motriš?
Skrivnostno premišljaš,
Skrivnostno molčiš!

O dragi pastirček,
Jaz zdavna že vem,
Kaj valček ti kliče,
Ki zdi se ti nem:

Kot valček za valčkom
Izginja v morjé,
Pomladna, o deček,
Ti leta bežé . . .“

Po dolu potoček
Glasno žubori,
Pastirček zamišljen
Domov odhiti.

A. P.

Vstal je ...

(Spisal V.)

(Konec.)

Doma pa so Kopaču dnevi tekli kakor tedni, in mesec se mu je zdel že cela večnost. Skoro vsak teden je napregel voziček in se peljal v Ljubljano vprašat, kako je sinu. A vselej je moral slišati isti odgovor: „Se še ne vé dobro. Potrpite še nekaj časa!“ Še najbolj ga je mučila ta negotovost, ki je bila po njegovih mislih bržkone le neodkritost zdravnikova. Vedel je, da se ima v kratkem odločiti, ali mu bo jedini sin naslednik in opora na stara leta, ali bo pa vselej ostal v norišnici. In zraven še ti strupeni jeziki ljudij! marsikaj so govorili o njegovem sinu, kar ni bilo res, in na tak način jemali dobro ime prej tako pošteni in čislani hiši. Hudo, hudo je to bolelo ponosnega moža, potlačila ga je ta sramota globoko, kakor izgubljen je hodil okoli, ne vede, česa bi se lotil, in iz prsij se mu je večkrat izvil globok, težak vzdih. Zraven pa še vedno poslušati tarnanje in jadikovanje žene! Toda vse to bi že še prenesel, ko bi ga ne mučilo nekaj drugega, hujšega. Vest, tista nikdar mirujoča vest mu je neprenehoma očitala, da je deloma tudi sam kriv sinove nesreče. In to ga je še najbolj bolelo, najbolj peklo.

Lahko si je tedaj misliti, kakšna čustva so ga prešinila, ko je nekoč že proti koncu posta srečal v Ljubljani onega gospoda iz bolnišnice, ki ga je poklical k sebi in mu rekel: „Oče! dobro se je izteklo. Sedaj se je spame-toval, samo slab je še, slab. Neredno življenje mu je še največ škodilo, potem pa pijača. Drugi teden lahko pridete ponj!“ Samega veselja skoro ni vedel, kaj bi storil. Hotel je nekaj reči gospodu v zahvalo, pa ni mogel, besede mu niso hotele iz grla. Hotel je gospodu poljubiti roko, pa mu jo je odtegnil. Tako ga je prevzelo veselje, da se je šele že dober streljaj daleč spomnil, da je še odkrit.

In doma je že težko čakal družega tedna. Takoj v ponedeljek — bilo je že veliki teden — je napregel voziček, pogrnil nanj najlepši koc, ki ga je imel, in se odpeljal v Ljubljano po Toneta.

Kako lahko mu je bilo v srcu, ko je zopet prestopil prag bolnišnice; srce mu je veselja utripalo, ko je stopal za zdravnikom po dolgem hodniku naravnost proti sobi, kjer je ležal Tone. Šla sta ob dolgih vrstah bolniških postelj. Povsod sami blede, upali obrazi, ki so se proseče ozirali za njima. Prišla sta na drugi konec. Tu se je zdravnik ustavil in pokazal na posteljo: „Tukaj je!“ Kopač se je ozrl in na postelji ugledal svojega sina — pa kakšnega! Lastnim očem skoro ni mogel verjeti: lice blede, upalo, oči globoko udрте, prej tako močne roke, sedaj tanke, suhe — sama kost in koža ga je bila. Skoro bi se ga bil ustrašil.

„Oče! ste vendar prišli?“ je dejal tiho, komaj slišno.

„I, kako pa je, Tone, ali si boljši ali slabši?“ je vprašal Kopač vznudivši se iz osupljenosti.

„O slab sem še, oče, slab, kakor bi ne imel nič krvi!“

Pa vendar ni mogel Kopač strpeti, da bi ga pustil še nekaj časa v bolnišnici, dasi mu je to zdravnik svetoval. Mislil si je: doma bo imel tudi dobro postrežbo, če ne boljše nego tukaj, hrana bo tečna in zdrava, bolj svež in oster zrak mu bo gotovo dobro del, dočim je tu notri tako čuden duh, da bi on sam ne mogel vstrpeti dolgo. Zato mu je rekel:

„Pa vstani, Tone, in se napravi, da prej odrinemo!“ Nato je šel iz sobe.

Dobro četrť ure pozneje pa je že drdral po tržaški cesti voziček s Kopačem in Tonetom proti domu. „Bogu bodi tisočkrat hvala, da se vozimo tod bolj veseli nego smo se pred dobrim mesecem!“ je dejal zadovoljno Kopač, prižgal smodko in pognal, da sta bila prej doma.

Komaj sta zategnila na dvorišče, že je stopila na prag mati. Z očmi je nekoga iskala . . . zagledala ga je . . . obstala . . . hotela je vsklikniti, pa ji je beseda zastala v grlu.

„Tone, ti . . .?“

Tonetu pa se je lahen, komaj viden nasmeh zazibal okoli usten, pomolil ji je roko, ki jo je ona zagrabila z obema rokama, in vsi trije so šli v hišo.

Odslej je Tone skoro vsak dan presedel na klopici pred hišo, kjer se je sončil. Sveži zrak in prijetno pomladansko solnce mu je kaj dobro delo: bilo mu je, kakor bi mu vlival novo življenje v otrple ude. — Neko popoldne je prisledla k njemu še mati.

„Ti, Tone, kako pa je s tvojo velikonočno dolžnostjo? Kaj ne, da je še nisi opravil? Nemara se že dalj časa nisi pobrigal za to. Podvizati se ti bo treba, zakaj prazniki so tu, jutri bo že velika sreda. Saj če težko greš do cerkve, pridejo pa doli k tebi. Kdaj bi pa rad?“

„Saj se ne mudi tako, mati, bom že še!“

„Pred prazniki boš pa vsaj še opravil! To bi bilo vendar-le grdo, če bi ne. Če moreš, kar danes proti večeru stopi gori, jih bom pa jaz prej poklicat!“

„Eh, ne bodite no tako sitni! Bom že še. Saj je po praznikih tudi še čas.“

Tone se je obrnil v stran. Mati ni hotela več siliti vanj, potrta je odšla v hišo. Tone pa je še obsedel, ker je sedaj solnce ravno najbolj grela, skoro pripekalo; bilo je za spomladanski čas skoro soparno, kakor bi se napravljalo za dež.

Malo pozneje mu je mati hotela dati nekaj okrepčila za malo južino, pa ga že ni bilo nikjer. Vprašala je moža, če ga je kaj videl, kam je zavil, pa ji tudi ni vedel nič povedati. Ko pa je le še silila vanj in ga izpraševala, ji je že nevoljen odgovoril:

„E, kam bo neki šel! Daleč ne more biti. Bo že prišel od kodi.“

Mati je sprva mislila, da je vendar-le storil tisto, k čemur ga je prej silila. Ko pa se je spomnila njegovih zadnjih besed, se ji je to zdelo neverjetno; moral je zaviti kam drugam.

Med tem pa se je zunaj vzdignila huda sapa, pometala je po cesti prah in bilke ter vse skupaj drvila po zraku. Sem izza Krima je jug pritiskal

oblake in jih podil na obnebu; v velikanskih gručah so se valili in kopicili po nebu; kmalu je bilo vse nebo zágrnjeno s črnosivim plaščem. Jug je po-tihnil. Bilo je popolnoma napravljeno k hudi uri.

Zato je začelo Kopača skrbeti, kam bi bil neki šel Tone. Bal se je, da bi ga kje prehitela ploha, zakaj njemu bi lahko škodovala najmanjša sapica. Stopil je torej k sosedu pogledat, ko bi bil tam, pa ga ni bilo. Ko je tako premišljeval, kam bi še mogel iti Tone, mu kar nakrat pade v glavo misel: „Pa ne da bi zopet lezel gori v Hosto? Čakaj, še tja gori stopim pogledat! Če ga pa tam ne bo, potem pa res ne vem, kje bi bil.“ Naglo je stopil proti bajti, in res — dobil ga je tam. Molčé mu je namignil, naj gre ž njim domov. In šel je.

Zunaj je mej tem nastala neka tišina, kakor bi vse v naravi nečesa pričakovalo. Bilo je temačno in mrzeče. Kopač je naglo stopal po bregu in Tone molčé za njim. „Stopi, Tone, stopi, če ne naju bo še dež!“ Šla sta naglo, a od bajte pa do doma je bilo dobro četrť ure. Za Krimom je otlo zabobnelo, v oblakih je završalo . . . posamezne težke kaplje so jele padati. Še jedenkrat je zavil močen veter in dež se je usul, ulil . . . ploha je bila tu. Kopač je slekel suknjo, jo Tonetu ogrnil in rekel: „Tone, steciva!“ In stekla sta po bregu proti domu.

Ko sta pritekla domov, je bil Kopač že premočen do kože in Tone ne dosti manj. Sedel je v hiši na klop, bil je zelo truden in izmučen. A dolgo ni mogel obsedeti, polagoma so ga zapuščale moči, obšle so ga čudne slabosti . . . Slekel se je in legel v posteljo.

Tu mu je postalo nakrat silno vroče. Lotila se ga je huda vročina, kakor bi vse gorelo na njem. — Kmalu se tudi zavedel ni več . . . začel je blesti. Nekaj časa je topo in brezmiselno zrl v strop, potem pa kar nakrat začel mahati z rokami po zraku in vpiti: „Pomagajte! Držite me! Utopiti me hoče . . . v žganju me hoče utopiti! — Ne, ne boš me ne! — Pomagajte!“ In mahal je z rokami okoli sebe, da ni bilo moči blizu. — Kmalu pa se je zopet umiril. Ljubeznivo je gledal okoli sebe in polglasno govoril sam s sabo: „Prazniki so tu, kaj ne? — O, kako veselo je bilo včasih te praznike! Fantje smo peli pri procesiji, nosili bandero, zvonili, streljali . . . Kako sem se vselej veselil teh praznikov! Letos pa . . . letos . . .“

Tone se je na postelji obrnil na drugo stran, v zid.

Tri dolge dni je moral tako ostati v postelji.

Veliko soboto pa mu je nekoliko odleglo, bleдел ni več in tudi iz postelje je že mogel nekoliko, samo slab je še bil. Čez dan pa se je toliko poživil, da se je čutil dovolj močnega, da bo mogel čez praznike vstati iz postelje, ven pa še ne bo mogel.

Prišlo je jutro velike nedelje.

Že na vse zgodaj so začeli dnevu pritrkavati in streljati gori pri cerkvi. Toneta je to takoj zbudilo. Stegnil je roko in odprl okno zraven zglavja. Zunaj je bilo še temačno in mrzeče. Privzdignil je glavo in jo podprl z desnico. Po jutranjem, čvrstem zraku je donelo brnenje zvonov in pokanje možnarjev, ki je prihajalo skozi okno na njegovo uho. Obstal je in poslušal . .

Ko bi le tudi on mogel k drugim fantom gori k cerkvi! . . . Brž ko je prišla mati v sobo, jo je prosil, naj mu pomaga iz postelje, da se bo napravil. Nato mu je dejala stolček k oknu na klop, od koder se je dobro videlo k cerkvi. Pomagala mu je na ta stolček, da bi od tu videl procesijo, ki je imela priti tod mimo.

Zunaj se je že zdanilo. Ravnokar so nehali pritrkavati; Tone je gledal na griček za cerkvijo, kjer je imel vsak čas počiti še zadnji strel. Kolobar dima se je vzdignil v zrak, za njim je švignil iz velikega možnarja rdeč plamen in po jutranjem zraku se je razgrnil — mogočen strel. — Za nekaj časa je postalo zunaj vse mirno in tiho kakor po noči. Delal se je dan. Tone je gledal skozi okno na nebo, ki se je žarilo zmirom bolj živo. Solnce je imelo vsak čas prilezti izza gora. — V gostem bršlanovem listju nad Tone-tovim oknom so se že zbudili vrabci, podili so drug drugega iz skrivališč, zraven pa čvrčali in čivkali na vse grlo. Oživile so se tudi lastovice na zaboju nad Tonetovim oknom, kamor so vsako leto pripenjale svoja gnezda. Pod oknom pa, kjer je mati napravila malo gredico, so zaspano vzdigovale zgodnje spomladanske cvetlice svoje mokre glavice.

Tone je slastno srkal v sé čvrsti, rezki zrak, ki je puhtel iz jutranje narave in plul skozi okno v njegovo sobo; délo mu je to prijetno, kakor bi pil krepilno zdravilo.

Raz griček pred cerkvijo se je zopet razgrnil strel, zvonovi so zadoneli in iz cerkve se je začela počasi razvijati procesija.

Košček solnca je pokukal izza gora in vodeno obsvetil pokrajino. S svojimi krvavo-rdečimi očmi je solnce zvedavo gledalo v obraz ljudem pri procesiji, ki se je mej travniki in njivami počasi vila doli od cerkve proti Kopačevi hiši. Prvi pari so že prišli mimo. Tone je na oknu prižgal na vsaki strani malega Marijinega kipa po jedno svečo. Mimo okna je prišlo lepo, živo-rdeče bandero, ki se je na lahno zibalo na jutranji sapici. Velik pozlačen križ vrh bandera se je svetlikal in bliščal na solncu. Tone je gledal skozi okno za banderom: živo mu je stopilo v spomin, kako ponosno ga je nosil prejšnja leta on. Veselje in zadovoljnost mu je takrat žarela iz očij, ko je tako moško stopal na čelu vse procesije. In letos? . . . Letos je bil drug na njegovem mestu.

Vedno bliže je slišal Tone cingljanje zvončkov. Z Najsvetejšim so bili že blizu. Tone je zagledal pod „neбом“, ki so ga nosili štirje ključarji, mej njimi tudi njegov oče, upognjeno postavo z belimi lasmi — starega župnika. Stopal je počasi z drsajočimi koraki pod neбом in držal v rokah zlato monštranco. Ob strani je šel kapelan z belo kadivnico v roki. Spredej pa so zvončkljali strežniki. — Tone se je spomnil, kako je bil nekdaj tudi on otroško ponosen na to, da je smel zvončkljati pri procesiji s tistimi malimi, srebrnimi zvončki. Kako nedolžno vesel in zadovoljen je bil takrat!

Že so prišli z neбом prav tik okna. Pri oknu je župnik zapazil Toneta, ki se mu je zdelo, da je župnik malo nagnil monštranco nalašč proti njemu. Toneta je občila rdečica, od srama je povesil glavo . . .

V tem je prenehalo zvončkljanje. Po polju se je razgrnilo petje, veselo in navdušeno je zadonelo iz krepkih, čistih grl fantov in deklet:

„Zveličar naš je vstal iz groba,
Veseli prepevaj, o kristjan!
Premagana je vsa hudoba,
Rešenja tvojega je dan.
Potrta je pekla oblast,
O, poj, kristjan, hvaležno čast! Aleluja!“

Tone se je zganil, ko je čul ta njemu tako znani napev: pretresel ga je po vsem životu, pretresel na dno duše . . . Nekdaj je bil tudi on med temi fanti in dekleti, takrat je tudi njemu navdušeno vrelo iz grla, iz srca:

— — — — —
Veseli prepevaj, o kristjan!

Toda letos? . . .

Glava mu je še bolj zlezla na prsi.

Zamislil se je — — —

Živo so mu stopile pred dušo slike iz zorne, nedolžne mladosti
zraven pa tudi slike iz poznejših let. — Kolika razlika! — nekdanj in sedaj!
— Pa kdo je kriv tega? . . .

Na lice sta mu prilezli dve debeli solzi . . .

Tako zatopljen je še dolgo časa sedel, ko je že procesija odšla mimo njegovega okna.

V sobo je stopila mati, ki je ni zapazil. Tiho je stopila k njemu, mu rahlo položila roko na ramo in ga poklicala:

„Tone! — kaj pa ti je, ti je slabo?“

„Nič mi ni, nič“, je dejal malomarno in je niti pogledal ni, da bi ne videla njegovih objokanih oči. Zato pa je mati nekaj slutila, kaj se godi v Tonetovi duši. Ni hotela več siliti vanj, sedla je k drugemu oknu na klop in vzela mašno knjižico v roke.

A ne dolgo potem se je začel Tone nekaj premikati na stolu. Z robcem je obrisal oči in se obrnil proti materi.

„Mati!“

„Kaj bi rad, Tone?“

„Rad bi videl, da bi prišli gospod k meni; najraje bi, da bi prišli še danes dopoldne, če je mogoče, pa takoj sedaj-le.“

„Bom pa stopila vprašat, če imajo čas. Znabiti bodo gospod kapelan med mašo lahko prišli.“

Šla je naravnost v zakristijo, kjer se je že župnik napravljal, da bi šel maševat. Predno pa je pristopil, je šel kapelan pred oltar, vzel Najsvetejše in s cerkvnikom sta odšla po cerkvi. Ljudem po cerkvi se je čudno zdelo, komu bi se neki tako mudilo, saj v fari ni bilo nobenega bolnika. A nekateri, ki so mej procesijo Toneta videli pri oknu, so takoj uganili, da ne more biti nihče drugi kakor on.

Zopet so spremljali ljudje Najsvetejše po isti poti kakor prej pri procesiji. Cingljanje zvončka je zopet donelo po polju. Solnce se je upiralo v

mal, z zlatom obšit plašček na kaplanovih prsih. Zlat križček, všit v ta plašček, se je bliščal in svetlikal na jutranjem solncu . . .

Mej tem se je v cerkvi že pričela služba božja. Oblački kadila, ki je mašnik zažgal za blagoslov, so mirno plavali po cerkvi in se plazili pod obokom. Upognjeni starček je kakor pomlajen zapel čvrsto in navdušeno veličastni: „Et resurexit Dominus vere, Alleluja!“ Iz kora pa je donelo po cerkvi:

„Alleluja! Alleluja! . . .“

Tedaj pa je doli pri Kopaču oprt na očeta in mater klečal Tone ob postelji. Pred njim je stal kapelan s presveto hostijo v roki. Željno . . . proseče je Tone upiral svoje oči v sveto hostijo . . . Polagoma, pretrogoma je izgovarjal za kaplanom besede:

„Gospod, nisem vreden, — da greš pod mojo streho, ampak reci le besedo in . . . in ozdravljena bo moja duša! . . .“

Sreča mladinskih let.

(Piše Fr. Kralj.)

VI. Na vrhuncu.

Ze dvakrat smo se pogovarjali o jedi, o telesnem in dušnem kruhu. V tretje, pravijo, gre rado. In res, predragi moji mladi čitatelji, sem se namenil danes zopet govoriti o živežu, in sicer o dušnem živežu. Pa ne o takem, ki si ga sami napravljamo tukaj na zemlji, marveč o prečudnem živežu, ki nam prihaja iz nebes, o nebeški mani, o angeljskem kruhu, o katerem poje sv. cerkev:

„Dodelil si jim kruh iz nebes,
Kateri ima v sebi vso sladkost.“

Vidim, da ste že uganili, da imam v mislih sveto obhajilo, in sicer prvo sveto obhajilo, ki je po pravici imenujemo največjo srečo mladinskih let. Mnogi priletni ljudje, tudi taki, ki so na svetu imeli veliko veselih in srečnih dnij, so že naravnost spoznali in rekli, da dan prvega sv. obhajila jim je bil najsrečniši dan, nele v mladih letih, marveč v vsem življenju.

Sedaj imamo mesec junij. V tem mesecu obhajamo spomin najslavnejšega mladinskega zavetnika in angelja v človeški podobi — sv. Alojzija. V ta spomin se deli po največ krajih ravno ta mesec nežni mladini tudi prvo obhajilo, da bi tembolj posnemala svetnikovo vnemo za vse dobro, posebej pa še za sv. obhajilo. Že narava sedaj nagiba prvoobhajance do ljubezni in vneme za ta najsvetejši zakrament. Narava se je vsa prenovila; tako naj se tudi njih duše prenové in vstanejo k novemu življenju po presrečnem zdru-

ženju s Kristusom. Solnce že gorko ogreva zemljo; tako naj ogreva tudi njih duše božja ljubezen, ki lije svoje plamteče žarke iz tabernaklja.

O, koliko otrok je bilo že oveseljenih z nebeško radostjo v dan prvega sv. obhajila, kar obstoji sv. katoliška cerkev, — tako oveseljenih, da so se jim utrinjale biserne solzice nepopisne sreče in hvaležnosti po nedolžnem licu! Koliko jih bo osrečenih zopet letos! Opisovati vam jih ne morem. Pokažem vam le jedno tako izvoljenko, ki vam bodi neka zastopnica vseh drugih. Poglejte njeno sliko: ali se vam ne zdi kakor nežen angeljček nebá, ki hiti mej cveticami — sama cvetlica nedolžnosti — za lahkokrilih pisanim metuljem. Slikar je hotel s tem izraziti blaženstvo detinske sreče njenega priprosto nedolžnega srca. A nikar ne mislite, da naši deklici napravlja jedino le metuljček toliko sreče in blaženstva, ki kar kipi iz vsake slikarjeve poteze, marveč ta radost, koje odsvit se kaže na deklici, izvira iz prevelike sreče, da je danes prvikrat prejela v svoje srce Srečo samo in Vir vsega blaženstva: nebeškega Odrešenika!

Kako skrbno se je pripravljala naša deklica na ta srečni trenutek, ko bo napajala svojo žejno dušo pri neizcrpnem viru rešenja in življenja! Štela je mesece, tedne, dneve in slednjič ure, ki so jo ločile od združenja z Bogom.

In slednjič je prišel oni srečni dan, dan združenja z Neskončnim. Srce ji je močnejše in burnejše utripalo, lica so ji rdela, oko se ji je svetilo, veselja rosilo. Kot angeljček se je oblekla v belo obleko, znak nedolžnosti, ovila si je krog glave venec Kristusove neveste in vsa presrečna govorila s pobožnim pesnikom:

Ta paša prečudna, ta hrana življenja
Je angeljski kruh, ki rosi ga nebo.
On lek je trpljenja, on vir je rešenja,
On v raj preustvarja to solzno zemljo.

Da, res! Ko je vsprejela v srce Odrešenika, izginil je zanjo čutni svet; zemlja se ji je premenila v raj, kjer v nevidni družbi angeljev ne misli na nič drugega, kakor le na Jezusa in rajsko srečo njegove pričujočnosti.

Ko je tako premišljevala v sladkem zamaknjenju, ji vzdihne nakrat srce v hvalezni ljubezni do Jezusa in se izlije v trdni sklep:

Kako bi, moj Bog, zahvalila Te dosti?
Oj daj mi živeti jedino za Té!

Vrhunec nežnih čustev se je izlil v ta sklep, da hoče posvetiti vse življenje Njemu, kateri se ji je dal vsega v hrano, kateri je dal zanjo življenje na lesu svetega križa. Ko je vsprejela Vir vse ljubezni, je tudi sama občutila veliko ljubezen: njeno srce se je širilo in le to želelo, da bi vsi slavili Jezusa in se ogrevali pri žaru njegove ljubezni; zlasti pa je mislila na stariše, sorodnike in vse dobrotnike. Hvalnica za hvalnico, proslava za proslavo, zahvala za zahvalo, prošnja za prošnjo je potekala iz njenih ust in se združevala v jeden sam višek, jedno samo misel, katero smo že omenili:

Oj daj mi živeti jedino za Té!

Tako vsprejme Najsvetejšega pobožna duša, ki v resnici čuti moč in ljubezen božjo. To in še mnogo več boste tudi vi, moji dragi, čutili, ko boste prejeli na vrhuncu sreče mladinskih let vrhunec vse sreče, Jezusa.

Fr. Hanfstaengl, fotograf in založnik v Monakovem.

Odšla je domov. A ni mogla ostati v zaduhli sobi. Nikakor! Njeno srce se je preveč razširilo, da bi je mogle stene uklepati, razliti je mora v stvarstvu svojega Stvarnika, v naravi. Odloži svoj venec, ki naj bi bil odslej spomin in priča njene zaveze z Bogom, in odhiti mej cvetje v prosto naravo, da pod milim nebom pošlje v nebo svoje srčne želje in čustva. Tudi rokávce si zaviha, da bi se kaj ne pomazala snežnobela obleka, ki je zunanji znak njene dušne lepote in ki jo hoče tudi spraviti in skrbno hraniti v spomin današnjega presrečnega dne.

Tam med cvetjem zagleda metuljčka, ki se lahkotno ziblje nad cvetlicami, srkajoč iz njih dišečega medu.

Vse stvari po naravi jo danes učé. Nežna cvetlica ji pripoveduje o lepoti nedolžnosti, metulj jo uči krepostij. Kakor srka sam iz cvetk le blagodejni med in se ogiblje strupenih cvetlic, tako naj se tudi ona ogiblje greha in strasti, a nabira naj blagodejnega medú krepostij.

Vse je danes uči, a ona sama je tudi dovzetna za te nauke. Saj je obljubila Odrešeniku le zanj živeti.

Taka je slika pobožne deklice na dan prvega svetega obhajila, taka naj bo slika vsake duše na dan največje sreče mladinskih let! Milodejni žarki te mladinske sreče naj pa še dolgo odsevajo — tje v pozna leta — prav do zadnjega obhajila, svete Popotnice v rajsko srečo!

Bogastvo in beda.

(Povest. — Spisal E. Lampe.)

II.

Gvornica gospoda Staniča je bila na koncu mesta. Bila je velikanska hiša z mnogimi dimniki, izmej katerih je bil najvišji skoro tako visok kakor zvonik vaške cerkve, in je pihal iz sebe črn, gost dim, da so se kar oblaki delali na nebu. Okolo nje je bil visok trden zid, ki je branil ljudem, da niso videli s ceste na dvorišče tvornice.

Že je legel mrak na zemljo, ko so se odprla velika vrata tvornice, in delavci so vreli iz nje na prosto. Bili so večinoma suhe postave in bledih obrazov; poznalo se jim je, kako jim delo v tvornici škoduje na zdravju in moči.

Precej za možmi se usuje iz tvornice krdelo dečkov-delavcev. Nekaj se jih obrne proti bližnjim vasem, drugi pa gredó v mesto. Mej temi je tudi naš znanec Murnikov Tonček. Hitro gre proti domu, ki je v siromašnejšem delu mesta. Tam vstopi v nizko hišico.

„Dober večer!“ pozdravi prijazno, ko pride v nizko temno sobico. Približa se tiho postelji v kotu, kjer je ležala bolna žena, prime rahlo njeno roko in vpraša tiho: „Kako vam je, mati?“

Tu se pa oglasi iz družega kota polglasni: „Pst, pusti mater spati!“ Hitro stopi Tonček nekaj korakov od postelje proč in se približa očetu, ki je sedel na skrinji v kotu. Prišel je bil malo prej tudi iz tvornice, in ko je videl, da spi bolna mati, sedel je tiho, podprl glavo v dlan in mislil.

Bile so to težke, mučne misli. Tudi on je bil delavec v tvornici gospoda Staniča. S pičlim zaslužkom se je dalo pač shajati v srečnih dnevih, ko je bila žena zdrava in si je še poleg kaj prislužila. Pa prišla je nalezljiva bolezen, ki je pobrala dva otroka, in sedaj je zbolela še žena. Bolezen pa stane denarja, in zato je zabredel Murnik v dolgove, ki so ga hudo skrbeli. Zato je moral dati tudi Tončka v tvornico, da bi si še on kaj zaslužil. Danes pa je zvedel v tvornici novico, katera ga je jako vznemirila. Ni se upal govoriti o tem niti z bolno ženo niti s Tončkom, da ju ne bi brez potrebe užalil. Pa oglasil se je Tonček sam:

„Oče, kaj pravite, ali je res to, kar si delavci pripovedujejo? Pravijo, da nas bo veliko odpuščenih od dela, ker nas ne rabijo.“

Oče Murnik migne Tončku, da naj pride k njemu v kot. Ni hotel govoriti na glas, da bi tega ne slišala morda bolna mati, ker bi skrb gotovo škodovala njenemu zdravju.

Tu se pa oglasi bolnica, vzbujena od Tončkovih besed: „Kaj praviš, Tonček, kdo bo izgubil delo?“

„Delavci pri nas.“

Bolnica se skloni po koncu: „Moj Bog, ali tudi vidva? Povejta, zakaj!“

„Nič hudega ni še sedaj“, miril je oče Murnik prestrašeno ženo. „Počakati moramo, kako bo Bog z nami ukrenil. Sedaj še ni nikdo odpuščen od dela.“

„Bojé se pa vendar nekateri zelo“, menil je Tonček. „Podobnikov, ki je nekaterekrati zamudil delo, misli gotovo, da bode moral iti, in še marsikdo. Zlasti tam, kjer je po več delavcev iz jedne rodbine, silijo drugi, da naj jeden pusti delo, češ, naj živi od zaslužka jednega cela rodbina, da ne izgubi zaslužka kak drug revnejši. Pa povejte mi, oče, kako je to prišlo?“

„Čisto naravno“, razlaga oče. „Tako se mnogokrat dogodi po velikih tvornicah, kjer se jedne vrste blaga silno veliko izdeluje. Pomisli, da mora tvorničar blago prodati kupcu, in če kupca ni, tudi blaga ne potrebuje. Čemu bi potem še naprej delal? Toliko časa mora prenehati, da poprodá blago, ta čas pa nima dela za delavce, in ti trpé bedo, ker nimajo zaslužka.“

„Tolikokrat se mi je že čudno zdelo, da je na svetu vse tako nejednako razdeljeno“, vtakne se vmes Tonček. „Zakaj naj človek dela za družega? Vsak naj bi delal sam zase, pa bi bilo vsem prav!“

„Ne bi bilo prav, ne“, odgovori oče Murnik. „Ali znaš sam sebi narediti črevlje? Ali si znaš sam napraviti obleko, moko, kruh, in kar je še treba? Mora biti navezan človek na človeka, in sprejemati drug od družega, kar rabita za življenje.“

„To je že res“, izgovarja se Tonček, ko vidi, da se je prenaglil. „Pa zakaj smo mi reveži, drugi imajo pa vsega dosti?“

„Bog vé, kako je prav. Danes je ta na konju in oni bos, čez nekaj časa je morda narobe. Vsak človek ima svojo merico veselja in trpljenja. Če izprazni vso merico veselja že na zemlji, pa na onem svetu nič ne dobi. Tako se na smrtno uro že vse poravná.“

„Večerjat pojdiva, večerjat“, prekine mati razgovor, „saj potem lahko naprej modrjeta. Ker nisem mogla sama iz postelje, skuhala je soseda krompir; tam-le na ognjišču se greje.“

Brž skoči Tonček k ognjišču in prime lonec. Pa obrne se nazaj k očetu. „To je tudi res, kar ste rekli, oče, pa, kaj mislite, katera merica je večja, ali merica veselja ali trpljenja? Jaz pravim, da mora biti določeno za vse ljudi jednako.“

Oče Murnik se nasmehne Tončkovi gorečnosti. „Jaz pa pravim, da niso vsi jednaki, ker si to merico vsakdo sam določi. Zakaj pa imamo pamet? Gotovo zato, da si izberemo srečo. Kdor je v mladosti priden, temu merica veselja vedno rase, in kadar pride na oni svet, ima toliko sreče, da si je prej še misliti ni mogel. Kdor pa je zloben, temu se polni kupa trpljenja, in izpiti jo mora do dna. Marsikdo v bogastvu več trpi, nego revež v bedi.“

Med tem je Tonček postavil jed na mizo. Po kratki molitvici sta zajemala oče in sin preprosto jed. Celi dan sta delala, in zato jima je dišala, kakor bi bila iz gosposke kuhinje.

Kmalu odloži Tonček žlico in seže po knjigi, ki je ležala na omari. Rad je čital kako stvar. Od začetka se mu ni ljubilo, ker je prišel truden domov zvečer, a oče mu je rekel, da naj bere, drugače bo pozabil. Mnogokrat je čital na glas, da so poslušali vsi.

A danes mu ni rekel nihče, da naj bere na glas. Stariši so imeli težke skrbi. Oče Murnik je popravljaj staro leseno orodje, katero je sililo že vsak-sebi, mati pa je premišljevala.

„Vesta kaj“, pravi slednjič, „ni mogoče, da bi nas zapustil gospod Stanič sedaj in nam vzel zaslužek.“

„Lahko se zgodi“, odvrne oče, „delavcev je preveč, dela premalo, zlasti moške radi odpusté, kadar ni težjega dela. Morda dobim drugje službo. Poskusil bom.“

„A kje? Saj si se že trudil dosti, pa povsod ti je izpodletelo. O Bog, kaj bo?“

Oče je molčal. Ni vedel, kaj bi počel. Menil je, da je najbolje še malo počakati, kako se izide.

Tonček je slišal pogovor, in bolelo ga je, da sta oče in mati žalostna. Krepko se vstopi pred očeta in vsklikne:

„Ne bodo nam vzeli zaslužka, ne; jaz pojdem sam k gospodu Staniču, saj pride te dni domov, in prosil ga bom, tako prosil, da se bo gotovo udal. Nele najst ur na dan, dvanajst, trinajst hočem delati, le, da vam ne bode treba skrbeti za prihodnost. In zdravil bom kupil za mater, da ozdravé; bom jih že zaslužil. Le nič se ne bojte!“

Lepo je bilo videti vitkega dečka, ko je stal sredi sobe in vroče zajtrjeval, kako bo delal in rešil stariše nadlog. Ljubezen do starišev in pogum

sta mu sijala z obličja, in videlo se mu je, da sta delo in pomanjkanje njegovi duši dala nekaj moškega, krepostnega.

Začudena sta gledala roditelja svojega sina, in vkljub skrbem jima je zasijal v srcu gorek žarek veselja nad tako blagim otrokom.

Tonček pa je ta večer legel k počitku s trdnim sklepom, da poskusi vse, kar more. Dolgo je premišljeval, kako bi govoril in prosil, in ko je zaspal, sanjalo se mu je, da je prislužil veliko denarja in najboljših zdravil, in da je ozdravil mater in jo posadil na zlat voz s štirimi konji.

III.

Gospod Stanič je prišel domov. Veliko veselje je zavladovalo v hiši, ko je sprejela svojega gospodarja nazaj. Posebno vesel je bil pa Milček. Jako je ljubil in spoštoval svojega očeta, a tudi bal se ga je, ker je vedel, da so očetove besede stroge in zahtevajo pokorščine. Pa dečku je bilo že dolgčas vedno doma, in upal je, da bo vse drugačno življenje, če bo hodil z očetom na sprehod in v posete.

Tudi gospod Stanič je bil svojega Milčka vesel, vsaj od začetka. Lepo je bil vzrasel in rudeča lica je imel, da ga je bilo veselje videti. Le preveč otročji in razposajen se je zdel očetu, pa tolažil se je: „Saj je še mlad. Bo se že še spametoval.“

Bilo je v nedeljo popoldne. Milček je metal žogo v veži, mali psiček Hektor je pa skakal za njo. Kmalu se je naveličal Milček te igre; sam je bil, in zato se mu je zdela igra pusta. Na mizi je imel razpostavljene vojake. Začel jih je razvrščevati, da bi si ž njimi pregnal dolgi čas. Stali so po dva in dva in s puško na rami ljuto gledali, kakor bi se hoteli spustiti v dir nad sovražnika. Postavil jih je sedaj nasproti v dve kardeli, kakor bi bila bitka. Hektor pa je skočil na stol in gledal na mizo, čakaje, kaj bo. Pa vojaki so stali vedno jednako mirno, grdo so gledali, pa nič se premaknili; vedno so merili, pa nikdar ustrelili. Tudi to je presedalo Milčku in jezno je mahnil z roko in jih prevrnil, da so se prekucnili generali in prostaki drug čez drugega.

Hektor je mižal in glavo povetil. Kaj naj bi bil storil Milček, da si prežene dolgi čas? Poskusil je s Hektorjem ter mu malo ponagajal. Pa ta je želel miru, skočil s stola in legel pod mizo. Milček zopet ni vedel, kaj bi počel. Kako pusto se zdi življenje človeku, kadar nima koristnega dela!

Deček je sedel na stol in premišljeval, kaj bi počel, da bi mu bolj prijetno prešel dan. Pa se spomni, da je videl v velikem oknu neke prodajalnice izpostavljenega velikega konja, ki se je gugal in nosil na hrbtu sedlo s stremenom.

„Ta bi bil zame, ta, ravno tega pogrešam“, vsklikne in skoči v sobo, da poprosi očeta zanj.

Gospod Stanič je sedel v naslonjaču pri mizi in nekaj čital. Najbrž mu ni bilo prav všeč, da ga deček moti. Ta pa razlaga, da ravno takega konjiča bi potreboval in da njegovi vojaki so vsi za nič, in da nima nobene prave

igrače, s katero bi se mogel zabavati. Končno prosi očeta, da mu naj kupi takega konjiča.

Gospod Stanič je nevoljno poslušal te besede, in slednjič rekel: „Iz tega ne bo nič. Ti za igrače preveč porabiš. Dosti si že velik, rajši si z berilom krati čas.“

Ves poparjen je bil Milček, ko je to slišal. Še jedenkrat je prosil, pa zaman. Stopil je ven v vežo in ves hud sedel na stol nazaj. Pa ni mogel mirovati. Vstal je in tekel k oknu, tam glavo naslonil na mrzlo steklo in pre-mišljeval, kaj bi sedaj storil. Sklenil je, da bi si sam kupil konjiča, če bi imel denarja.

Tu potrka nekdo na duri. „Prosto!“ oglasi se Milček in hiti odpirat. Pa za korak stopi nazaj, ko vidi — Tončka.

Stari gnjev se mu je zopet vzbudil, in neprijazno ga vpraša, česa želi. „Ali bi mogel govoriti z gospodom Staničem?“

„Kaj pa hočeš od mojega očeta?“

Tončku se je malo sitno zdelo, da bi se z dečkom razgovarjal o svoji revščini, zato je vprašal še jedenkrat, če more do gospoda. Milčka pa je to žalilo, in trdo je rekel: „Meni povej, tukaj je naša hiša.“

Sobina vrata se odpró in gospod Stanič pogleda, kdo je prišel. Tončka vpraša, kaj da hoče. Ta mu pové, da bi rad ž njim govoril, in gospod ga pelje v sobo.

Milček je stal pred vrati in pre-mišljeval, čemu je prišel Tonček. Ali ga je prišel tožit? Ne, kaj družega mora biti. Pa vendar bi lahko očetu povedal, kako je bilo oni dan pri gospodu župniku, posebno, ker ga je sedaj tako grdo odpravil.

Stopil je v sobo, da bi slišal, kaj da je. Gospod Stanič in Tonček sta stala v drugi sobi, Milček pa tiho v prvi. Slišal je, kako je revni deček popisoval očetu svoje siromaštvo, in kako je prosil, da ga naj pusté v službi. Gospod mu je obljubil, in skoro je imel Tonček stopiti ven. Tu pa vidi Milček na mizi denar-petak, katerega je tam pustil oče. Kar zbodel ga je ta pogled. Konjič, denar, — to dvojce je premotilo hipoma dečka, in stisnil je petak v žep. Nato pa je smuknil urno skozi duri ven. Za njim pa pride Tonček in gre doli čez stopnice.

Milček je bil razburjen. Še nikdar ni vzel tako skrivaj denarja. Kar teti je rekel, pa je dobil; oče pa je tako hud, tako trd, da ne dá ničesar. Ali je bilo prav, da je vzel? Ali naj dá denar nazaj?

Iz teh mislij ga vzdrami nagli korak očetov: „Milček, takoj pokličí dečka nazaj!“

Prestrašen je stal pred očetom; osupnilo ga je, da je oče tako razsrjen. Ta pa še trje ukaže: „Takoj ga pripelji, deček je tat!“

Kri je šinila v obraz Milčku, in takoj si je bil svest svoje pregrehe. Bolj, da bi ušel očem očetovim, nego da bi izpolnil povelje, stopil je doli po stopnicah. Najrajši bi bil videl, da bi bil Tonček že odšel, a če bi se vrnil brez njega, bi se le izdal, saj je bil deček še komaj stopil iz hiše. Ko ga dohiti, reče mu bojazljivo, naj pride nazaj. Vrneta se pred očeta.

„Vrni, kar si ukradel!“ bile so jedine besede, s katerimi je ta sprejel Tončka.

„Gospod, jaz nisem ukradel ničesar“, tajil je ta.

Milček pa je stopil v kot, grizel se v ustnice in čakal, kaj bo iz tega.

Ko je Tonček vstrajno tajil, reče mu gospod Stanič kratko in odločno: „Da si ti ukradel denar, ne dvomim; zato izgubita od danes službo ti in tvoj oče. Takih ljudi jaz ne bom redil. Kar si ukradel, bodi vama za odškodnino, ker takoj izgubita zaslužek.“

Gospod Stanič pokaže dečku vrata in jih zapre za njim. Potem stopi nazaj v sobo, pogleda še jedenkrat na mizo, kjer je ležal prej denar, potem pa zamrmra: „Vse nepošteno in zapravljive delavce izženem iz tovarne. Saj še pošteni nimajo dostikrat kruha.“

Milček pa je hodil ta dan pobit po sobah. Pekla ga je hudo vest. V žepu je tiščal ukradeni denar, in stokrat sklenil, da ga bo dal nazaj, kjer ga je vzel, pa vedno se je premislil iz strahu pred kaznijo in sramoto.

(Dalje prihodnjič.)

V g o z d u.

Cvetoči maj	Le jedno, dve,	Teh dreves . . .
Prinesel je	Kako okusne	Temine me
Na zemljo raj.	Smo, sladke.“	Obkrožajo . . .
In ptičice	In veverica	A vejice
Zapele so	S smreke tam	Me božajo,
In cvetke nam	Se norca dela:	Prijazno me
Vzcvetele so.	„Kumek, kam ?	Tolažijo
Lehák šepet	Če moreš, pa	In pot domov
Gre skozi gozd,	Ujemi me	Mi kažejo:
V srce zaveje	In v torbi s sabo	Pred mano se
Nam radost.	Vzemi me!“	Razmikajo,
Aj, z Bogom hram	In če potekel	Za mamó spet
In pusta peč!	Si za njo,	Se stikajo . . .
Na polje zdaj	Se zabablja:	Prijateljice,
In v gozd šumeč!	„Ho ho ho ho!“	Hvala vam;
Pravljic ne bomo	Po deblu gor	Zdaj vidim že
Slušali,	Je šinila,	Domači hram . . .
A bomo jih	Med vejami	
Okušali.	Izginila,	„Pa kje si bil,
	In zdaj je tu	Porednež tak,
Maline črne	In zdaj je tam,	V ta pozni mrak ?
Vabijo:	A ti ne veš,	Kaj ni te strah ?“
„Ná nas in jej!“	Ne kod, ne kam!	
In če mudi	Da, kod od tod	„Strah ? Mene ? Ah!
Ti se naprej,	Domov je pot ?	Saj komur gozd
Zagrabijo	Tako temný,	Prijazen je,
Ti plašč: „No, daj,	Tako strašnó	Neznana mu
Pokusi vsaj	Je sredi resnih	Bojazen je!“

Smiljan Smiljanič.

O č n í c a.

Kako si lepa, gôr cvetica,
Kako si divna v mladem cvetu!
Kaj lepše je na svetu,
Kot ti — planin kraljica?

Srce se v prsih mi raduje,
Ko nate zrem, o cvetka zala:
Tvoj dom je siva skala,
Kjer ptic vladar domuje;

Veselje to mi je največe,
Ker tudi jaz sem sin planine —
Po nji srce mi gine,
Tam vir je moje sreče.

Zato pozdravljam te, cvetica,
Ki divno mi cveteš v planini!
Ostaneš vedno mi v spomini
Očnica — gôr kraljica!

A. P.

Odslej Ti bom zvest.

Pri cerkvi trijanči,
Je praznični dan,
In k maši me miče,
A jaz sem bolan.

Kakó malomarno
Sem časih ravnal,
Še v praznike svete
Brez maše ostal.

A danes me miče
In sili takó . . .
Pa vstati ne more
Slabotno teló.

Odpusti mi, Večni,
Odvzemi bolest,
Odslej bodem vedno
Gotovo Ti zvest!

L. Černež.

Dva metulja.

(Basen.)

Srečala sta se na vrtu dva metulja. Prvi je bil skromno bele barve, a drugemu sta se bleščali perutnici v najlepših pisanih bojah. Zategadelj je bil zeló ponosen in ošaben; prezirljivo je pogledal svojega pohlevnega, belega tovariša in mu dejal:

„Ti siromak, kakó si upaš sestiti na isto cvetico kakor jaz? Tebe že sam Stvarnik ni veliko cenil, ker ti je dal tako ubožno obleko, in zato te tudi nihče ne pogleda ne. Meni pa se čudi vsakdo, kdor me le vidi, zaradi mojih krasnih pisanih perotij . . . Sram me je sedeti poleg tebe, siromaka, zato odleti hitro kam drugam!“

Skromni belček je od žalosti vzdihnil in sedel na drugo cvetico.

Tisti čas pa je prišel na skrivnem deček in pokril s klobukom pisane metulja. Vjel ga je, usmrtil, nataknil na buciko ter spravil v svojo zbirko.

Beli metulj pa si je mislil: „Ali bi se ne zgodilo z menoj morda ravno takó, če bi ne imel te skromne obleke?“

Svečan.

VRTČEVA PRILOGA.

Cesarjeva podoba.

Igrica v treh dejanjih. V proslavo cesarjeve petdesetletnice napisal *Ang. Zdénčan.*

Osebe:

Učitelj.		Tonček,	} učenci
Jožek,	} učenca	Lojzek,	
Francè,		Ivan,	

Prvo dejanje se vrši v Jožkovi sobi, drugo in tretje v šolski sobi. Godi se v sedanjih dneh.

Prvo dejanje.

Kmetska soba; pri mizi sedi Jožek in bere iz knjige. Obraz mu je precej bled, kar priča, da je ravnokar ozdravel.

Prvi prizor.

Jožek.

Jožek (*sam*): Veliko sem zamudil v šoli; težko jih bom dohitel. A hvala Bogu, da sem le ozdravel; bo že Bog tudi za učenje dal svojo pomoč. (*Lista knjige.*) No, ni ravno toliko, došel jih bom v enem tednu. Kako, da ni danes nobenega mojih tovarišev? Saj je četrtek, in imajo prosto. Povedali bi mi, česa so se včeraj učili. (*Pogleda skozi okno.*) O, že gresta! Francè in Tonče! Veselih obrazov hitita; gotovo vesta kaj zanimivega iz šole. Lojze in Ivan bosta pa tudi kmalu tukaj. (*Hiti jima nasproti.*)

Drugi prizor.

Prejšnji, Francè in Tonče.

Jožek (*veselo*): Tako težko sem vaju čakal. Prav, da sta prišla.

Francè (*začuden*): Jožek, si že vstal? Ti je li bolje?

Jožek: Da, hvala Bogu, jutri bom prišel že v šolo. Povejta mi, česa ste se včeraj učili v šoli.

Francè: Ravno prav, da si ozdravel. Veliko ti imam povedati; le čakaj, da ti vse po vrsti razložim. Letos bo ...

Tonče: Cesarjev god ...

Francè (*smeje se*): Cesarjev god je vsako leto. Letos bo petdeset let, odkar je naš cesar nam zavladal. Zato bomo to slovesnost tudi v šoli praznovali, a gospod učitelj niso hoteli povedati, kako bomo cesarja slavili.

Tonče: Znabiti nas bodo peljali gospod učitelj v tisto mesto, kjer je cesar doma; kako se mu že pravi?

Francè: Dunaj.

Tonče : Saj res! Najbrže bomo šli na Dunaj in bomo videli cesarja.

Jožek : Beži, beži! Dunaj je jako daleč, da bi prej na poti omagali.

Tonče : Nič, saj bi vzeli s seboj popotnico: kruha in klobas.

Jožek (*gleda skozi okno*) : Lojzek sem hiti, prav vesel je videti.

Tonče : Znabiti on vé, kako bomo cesarja čistili, ker so njegov oče župan.

Tretji prizor.

Prejšnji, Lojzek.

Lojzek : Dober dan. Ti, **Jožek**, si pa že ozdravel. Ravno danes so me učitelj vprašali, kako se kaj počutiš. Pravijo, da moraš tudi ti biti pri cesarjevi slavnosti.

Jožek in Francè (*hkrati*) : Ali veš ti kaj o cesarjevi slavnosti? Ravno o tem smo se menili.

Lojzek : Vem, vem! Danes bodo pripeljali iz Ljubljane čudovito lepo cesarjevo podobo, da jo postavijo v našo šolo. Naš oče so ravnokar odšli k gospodu učitelju.

Tonče : Ali imajo tudi cesarjevo podobo? Saj ni svetnik. Naša mati so rekli, da naj imamo samo svete podobe.

Lojzek : Kajpada! Imajo, imajo pa še lepe. Saj je tudi naš cesar od Boga postavljen, in v cerkvi še zanj molimo.

Jožek : Res, res molimo zanj ob nedeljah pri litanijah.

Tonče : Kako pa je cesarju ime? Ali ima še kako drugo ime, kakor „naš cesar?“

Francè : Seveda je ima. Našemu cesarju je ime **Frančišek**. Oče so mi dostikrat rekli, da imam jaz cesarsko ime.

Jožek : Jaz imam tudi cesarsko ime, ker naš cesar se imenuje **Frančišek Jožef Prvi**.

Francè : A prvo in glavno ime je le moje : **Frančišek**.

Tonče : Zakaj pa ima naš cesar še več drugih imen? Saj je že cesar imenitno ime. In zakaj se mu pravi „Prvi?“

Lojzek : Prvi se imenuje, ker je prvi v našem cesarstvu, ker je največji gospod. Drugi dve imeni je dobil pa pri svetem krstu. Saj je tudi cesar kristijan, in jako pobožen, kakor so nam pridigali v cerkvi. Saj so nam tako pravili naš učitelj v šoli. (*Pri zadnjih besedah se odpró vrata in Ivan vstopi.*)

Četrty prizor.

Prejšnji, Ivan.

Ivan : Kaj tako kričite o cesarju, ko ga še videli niste! Jaz sem ga pa že videl.

Vsi : Kje pa? Kdaj je prišel? Pojdimo ga gledat! (*Hočejo oditi.*)

Ivan : Počakajte no, saj niste burja, da vam dopovem. Kam greste, ko ne boste nič več videli.

Lojzek : Ostanimo, da nam kaj pové o cesarju!

Ivan : Ravno sem bil semkaj namenjen, da obiščem **Jožka**, ko zagledam pred učiteljevo hišo več mož in tudi vašega očeta, **Lojzek**, ki so gledali neko podobo. Silno je bila lepa in imela zlat okvir, da je kar vid jemalo. Malo sem pokukal, kdo je naslikan, in videl sem jako lepega in mogočnega gospoda. Rekli so, da je to naš cesar. Kako je veličasten!

Tonče : Kako je pa oblečen? Gotovo lepo.

Ivan : Lepo, lepo. Še nikoli nisem videl tako lepe obleke. Tako je dolga kot našega gospoda župnika obleka. Čez prsi ima pa preko ramen lep širok pas in zadej velik plašč. V roki drži meč, ob strani ima pa krono.

Lojzek: Kakšno krono ima?

Jožek: Tako kot naš Jezušček v kotu, samo ona je velika in iz čistega zlata.

Francè: Kako jo pa more nositi, če je iz zlata? Ne veš, da je zlato jako težko?

Jožek: Kaj bi tega ne vedel! Ali naš cesar je močan, saj mu pravimo: naš junaki cesar.

Tonče: Pojdimo sedaj gledat podobo! Hajdi z menoj!

Ivan: Ne boste nič videli, ker so jo gospod učitelj precej spravili. Rekli so, da nam bodo jutri v šoli nekaj lepega povedali o cesarju. Saj boš tudi ti prišel, kaj ne, Jožek? Saj si že boljši!

Jožek: Gotovo pridem. Ostani sedaj malo pri meni, da pregledava, kaj ste se tačas učili v šoli.

Tonče, Lojzek in Francè: Mi gremo pa domov, da bomo doma povedali starišem o novi podobi.

Jožek: Z Bogom! Jutri se vidimo v šoli.

Drugi trije: Z Bogom! Le dobro se pozdravi!

(Trije odidejo skozi vrata; ostala dva gresta k mizi.)

(Zavesa pade.)

Drugo dejanje.

Šolska soba, ob obeh straneh šolske klopi. Pri mizi stoji učitelj. V klopeh sedé učenci.

Prvi prizor.

Učitelj in vsi učenci.

Učitelj: Danes vam imam, moji dragi, marsikaj zanimivega povedati. Letos praznujemo petdesetletnico, odkar je naš slavni cesar Frančišek Jožef I. zasel staroslavni habsburški prestol našega cesarstva. Vsi zvesti Avstrijanci se pripravljajo na vse mogoče načine, da dostojno proslavé ta redki praznik v naši državi. Kako se veselé otroci, če njih oče slavi zlato poroko, kako se raduje vsa župnija, če njih duhovni oče obhaja zlato mašo! Tako se moramo tudi vsi zvesti državljeni veseliti, da naš oče, naš glavar in naš vrhovni gospod slavi petdesetletnico svojega plodonosnega slavnega vladanja. — Tudi mi bomo skušali na skromen način izraziti Njegovemu Veličanstvu častitko udanosti. Dobili smo včeraj krasno cesarjevo podobo, katero je naši šoli poslal naš rojak iz Ljubljane. Pred to podobo bodo nekateri učenci prednašali oddelke iz Njegovega blagega življenja. Ti, Jožek, boš pa prednašal slavnostno pesem, ako si se že dovolj pozdravil.

Jožek *(vstane v klopi)*: Da, gospod učitelj, sedaj sem popolnoma zdrav. Rad bom storil, karkoli želite.

Učitelj: Konečno bomo zapéli cesarsko pesem, kakor se jo bomo naučili v teh dneh. — Ker boste pri slovesnosti slišali Njegovo življenje, zato bom jaz le kratko spomnil pomen te slavnosti. Naša širna Avstrija obstoji že nad 600 let pod vladarstvom preslavne habsburške rodovine, iz katere je tudi naš cesar. In čudo! V teh dolgih letih sta bila le dva cesarja, ki sta v Avstriji vladala nad petdeset let. Prvi je bil cesar Ferdinand III., ki je vladal naše cesarstvo od l. 1440. do l. 1493., torej 53 let, in drugi je naš cesar. Torej kako redek praznik! Zato smo lahko ponosni in hvaležni Bogu, da Ga nam je ohranil toliko let zdravega in krepkega vkljub mnogim težavam. Prosíte Boga, da Ga naj Bog živi še mnogo let. — Naš cesar se imenuje Frančišek Jožef I. Prvi zato, ker je izmej vseh Habsburžanov prvi tega imena . . .

(Tonče se v klopi ozira na Lojzka.) Kaj bi rad, ti Tonček?

Tonček: Prosim, gospod učitelj: Včeraj smo se menili o našem cesarju, pa je rekel Lojzek, da se zato imenuje Prvi, ker je največji in prvi gospod v Avstriji.

Učitelj: Res je največji gospod in vladar vseh, a zato se ne imenuje Prvi; saj to pomeni že ime: cesar. Ali ti je sedaj jasno, Tonček?

Tonček: Da, gospod učitelj. Samo to bi rad vedel, zakaj ima naš cesar še druga imena, ker ga že beseda cesar loči od vseh ljudij na celem svetu. Ali ni zadosti ime: naš cesar?

Učitelj: Ne, moji ljubi. Cesar pomeni stan, kakor ti, Tonče, ki si učenec. A cesarjev je več na svetu. Imamo nemškega, ruskega, turškega, kitajskega in druge cesarje. A ime Frančišek Jožef je dobil naš cesar pri svetem krstu v spomin svojega deda, ki je bil Frančišek I. Sicer boste več slišali pri slovesnosti, pa tudi jaz vam bom še večkrat povedal kaj iz življenja cesarjevega. Sedaj pa naj ostanejo Jožek, Tonček, Lojzek, Ivan in Francè v šoli, da bodo prevzeli slavnostne naloge, drugi pa odidite mirno iz šole.

(Drugi gredó iz šole; imenovani ostanejo.)

Drugi prizor.

Učitelj in imenovanih pet učencev.

Učitelj: No, ali boste prevzeli nalogo, katero vam bom dal? Pridni boste morali biti, da se boste vsega gladko naučili.

Vsi: Bomo, bomo; radi, radi!

Učitelj: Tako torej. Ti Francè, ki imaš cesarsko imé, ti se boš naučil gladko in dobro to-le, kar je na tem listu pisanega. Opisana je cesarjeva mladost in učenje. Ali se upaš naučiti? *(Mu dá papir.)*

Francè: Gotovo se bom naučil, gospod učitelj.

Učitelj: Lojzku bom dal pa ta-le papir. Glasi se: Naš cesar kot kristijan. Proslavljal boš cesarja kot vernega katoličana. *(Dá mu list, Lojzek se mu prikloni.)* Ti Tonče, ti si močan kot pravcati vojak, ti boš slavil našega cesarja kot hrabrega junaka in vojaka. *(Dá mu list, Tonče se mu prikloni.)* Tebi, Ivan, je tudi ostal še jeden list. Ti boš govoril o cesarju kot človekoljubu in mladinoljubu, kot prijatelju šolske mladine. *(Dá mu list, Ivan se prikloni.)* Tako! Sedaj ste dobili vsak svojo nalogo.

Jožek: Kaj bom pa jaz imel, gospod učitelj?

Učitelj: Da, tudi ti boš imel važno nalogo. Ti se boš naučil slavnostne pesmi v cesarjevo proslavo. *(Dá mu list.)* Sedaj se pa vsi pridno učite, vsak svoje naloge. Kako se boste vrstili, govorili in druge podrobnosti vam bom še natančneje povedal. Sedaj pa idite z vnemo in veseljem na delo iz ljubezni do slavnega našega cesarja.

(Vsi se gospodu učitelju priklonijo in odidejo.)

(Zavesa pade.)

Tretje dejanje.

Slavnostno okrašena šolska soba z zelenjem, lipovim cvetjem in z zastavami. Nad odrom krasna cesarjeva podoba, ovita v zelenje in cvetje. Ob vsaki strani odra po jedna klop, v kateri sedé učenci. V tem dejanju ne bo posameznih prizorov, ampak nastopi posameznih učencev, in koncem igre zapojó vsi stojé cesarsko himno.

Prvi nastop.

Učitelj.

Učitelj *(pred cesarjevo podobo):* Slavnostni dan je napočil. Letos smo torej Avstrijci tako srečni, da slavimo jubilejni dan našega predraztega vladarja Frančiška Jožefa I. Tudi mi Slovenci vztrajamo že šeststo let pod varnimi krili dvoglavega avstrijskega orla, ki nas ščiti in varuje, ljubi in neguje . . .

Kako nas tudi sedanjí naš cesar ljubi, je pokazal že večkrat. Že trikrat je zapustil Svoj zlati carski prestol in dražestno mesto ob sinji Donavi, ter je stopil med borni, a Njemu v veke udani slovenski rod. Prvikrat je prišel med zveste Slovence dné 17. novembra 1856. s Svojo ljubeznavo cesarico. Ostala sta tri dni v Ljubljani, kjer je obhajala premila cesarica tudi Svoj god mej ljudstvom, ki Jo najviše ceni.

Po celej slovenski zemlji Mu je donel srčni „Živio!“, ko je drugič prišel med Svoje otroke dné 11. junija 1883., ob priliki šestoletnice, odkar smo Slovenci pod avstrijskim varstvom. Solze so Slovencem rosile iz očíj, ko se je poslavljaj naš vladar s presrčnim slovenskim „Srčečno!“ Takrat smo Mu znova prisegli na veke zvestobo.

In tretjič je prišel kot tolažnik in kot sočutni oče tolažiti nesrečne Svoje otroke, ko nam je uničil potres leta 1895. naše domove. Takrat se Mu je utnila solza iz očíj, ko je videl, kako je Njegova hčerka bela Ljubljana porušena, kako Njegovi otroci plakajo. In delila je obilo dobrot očetovska nam roka.

V zahvalo in proslavo obhajamo danes prelepi god. Vsi pa z nova prisezimo v srcu, da hočemo na veke zvesti biti Njegovemu Veličanstvu Frančišku Jožefu. Zato mu vsi zakličimo prisrčni: „Živio!“

Vsi: „Živio!“

Drugi nastop.

Francè.

Francè (stopi na oder pred cesarjevo podobo): Mir je vladal po širni Avstriji, ko je topov grom naznanil Dunajčanom in ostalim Avstrijcem, da se je nadvojvodu Frančišku Karolu rodil prvorojenec Frančisek Jožef I., naš sedanjí vladar. Zagledal je luč sveta dné 18. avgusta 1830. v Schönbrunnu pri Dunaju. Veselje je splošno zavladalo, in vsi zvesti državljani so se s stariši radostili. Njegov oče je bil splošno priljubljen, ker so ga zaradi dobrotljivega srca vsi spoštovali. Šplošno so ga imenovali le „očeta revežev“. Tacega ljubeznivega očeta je imel naš cesar. Zato so se pa že zgodaj v njem razvijale vse kreposti. Takrat je vladal v Avstriji Frančišek I., našega vladarja stari oče. Po njegovi smrti je zasedel habsburški prestol njegov sin Ferdinand, ki ni imel svojih otrok. Zato je bilo mnenje splošno, da bo po stričevi smrti zavladal Frančišek Jožef.

Zato se je že zgodaj jel pripravljati za Svoj vzvišeni poklic. Ne smemo misliti, da se cesarju ni treba ničesar učiti. Ne, prav mnogo se mora učiti, posebno v Avstriji.

Hitro so mu potekla nežna detinska leta; prišla je dōba učenja. V prvih letih Ga je vzgojevala grofica Marija Šturmfeder, ki je bila jako stroga, a tudi ljubezniva gospa. Ko je odrastel, dobil je več vzgojiteljev. Učiti se je moral kot bodoči vojskovodja vojaštva, kot bodoči sodnik prava, kot pastir narodov jezikov Svojih ljudstev. On, ki zapoveduje šolstvu, mora je najboljše poznati. Seznaniti se mora s trgovino, poljedelstvom in obrtjo. Mladi nadvojvoda se je učil z vso vnemo in železno vztrajnostjo. Poleg grščine in latinščine se je naučil mnogo sedanjih evropskih jezikov. A bil je silno nadarjen in jako priden. Po leti se je že ob 6. uri zjutraj pričel pouk. Obiskaval pa je tudi druge obrtnije in tovarne. Posebno ga je zanimalo steklarstvo, o kojem je spisal obširen spis.

Tako si je okrepil duha, a telo si je izuril z vojaštvom. Začel je kot prostak pri pečih, topničarjih in konjikih, da zna vse stroke vojaštva. Najbolj spreten je v jahanju.

In ko je jelo l. 1848. po Avstriji vreti, in se je cesar Ferdinand Dobrotljivi odpovedal prestolu, položili so težko vladarsko krono osemnajstletnemu Frančišku na glavo, ki je tedaj žalno zaklical: „Z Bogom mladost!“

Začeli so se Zanj dnevi truda in trpljenja, skrbij in težav, odkar nosi vladarsko krono že 50 let.

A tudi mi se ravnajmo po Njegovem vzvišenem vzgledu, da bomo tako marljivi v učenju, v srcu pa Mu vsi obljubimo zvestobo do smrti.

Da mi Mu vsi prisegamo,

Da srce vedno kakor zdaj

Da Zanj življenje tvegamo,¹⁾

Zanj bilo bode vekomaj!²⁾ (Odide.)

¹⁾ Gregorčič. — ²⁾ S. Jenko.

Tretji nastop.

Lojzek.

Lojzek (*stopi na oder*): A naš prevzvišeni vladar nam ni samo vzgled marljivosti, reda, vztrajnosti in učenosti, On nam je tudi blesteči vzor vernega katoličana.

Ko Mu je polagal Njegov stric težko cesarsko krono na glavo, Mu je rekel: „Blagoslovi Te Bog, bodi priden; Bog Te bo varoval!“ In ta blagoslov Ga vedno spremlja v težavnem življenju. Njegovemu delovanju so vodilo lastne krasne besede: „Delam in prizadevam si za to, da bi moji podložniki imeli časnih dobrot, ne da bi pri tem izgubili večnih.“ Res vzvišene besede vzvišenega vladarja!

Zato Ga Bog tudi varuje v vseh nevarnostih. Ko Ga je l. 1853. neki krojač zavrtno napal na Dunaju, Ga je čudežno rešil. V ta spomin so sezidali v 25 letih prekrasno zaobljubljeno cerkev na Dunaju. Za Njegovega vladanja se je sezidalo nad 500 cerkvá, katerim je vsem bil podpornik. L. 1869. je romal v sveto deželo. Ko je zagledal sveto mesto, je skočil raz konja in poljubljal pobožno moleč tla, koder je nekdaž hodil naš Zveličar.

Vdeležuje se redno cerkvenih opravil; vsako nedeljo in praznik je pri sveti maši, a mnogokrat tudi ob delavnikih. Pri maši navadno kleči. Procesije sv. Rešnjega Telesa se vdeležuje vsako leto in spremlja z odkrito glavo Najsvetejše. Na veliki četrtek umiva vsako leto 12 starčkom noge.

In kako je radodaren, usmiljen! Kjer je potreba, povodenj, tam je tudi Njegova dobrotna roka z znatnim darom. Natanko izpolnuje cerkvene zapovedi o postu in obhajilu.

Ti in drugi vzgledi naj nam bodo v bodrilo, da bodimo i mi vsigdar zvesti sinovi svete Cerkve. Vzor nam bodi naš vladar!

In ves mladinski zbor

Goreče Tebe prosí

Vsevladni, vsemogočni Bog,

Ki modro vladaš zemljekrog:

Obilo blagoslova rôsi

Na milega cesarja,

Avstrijskega vladarja

Ki bódi kristijanom vzor!

(*Odide.*)

Četrty nastop.

Tonček.

Tonček (*posebno navdušeno*). Vsevladni Bog je izročil našemu cesarju avstrijske dežele in nje narode, da jih vodi po poti blagostanja in sreče, da jih ščiti in varuje vseh sovražnikov. Zato se je moral že v nežni mladosti uriti v vojaštvu. Polkovnik Hauslab mu je bil učitelj v orožju. Začeti je moral kot najnižji vojak, dokler se ni povspel do vrhovnega poveljnika.

In res! treba je bilo hrabrega vladarja. L. 1848. je buknil upor na vseh straneh širne Avstrije. Dunajčanje so se uprli; cesarska rodovina je morala bežati v slovansko mesto Olomuc; Ogrí in Lahi so začeli vojsko z Avstrijo. Poslali so tudi Frančiška Jožefa na Laško s starim vojskovodjem Radeckijem, da se pri njem nauči vojevanja. Udeležil se je sam boja dné 6. maja 1848. pri Sveti Luciji, kjer je Radecki slavno Lahe zmagal. Sam cesarjevič je bil v smrtni nevarnosti, a Bog ga je ščitil. S pomočjo Svojih zvestih državljanov pa je premagal vse upornike. Mir je zavladal po Avstriji.

Še hujše je bilo za našo domovino leto 1859., ko so se Francozi in Lahi združili proti nam. Hrabro kot levi so se borili v treh bitkah Avstrijci, a združena sovražnika sta nas končno zmagala, ker sta toča in dež v obraz bila našim vojakom. Bitke pri Solferini se je vladar sam udeležil in hrabro boril. Vsled te nesrečne bitke je Avstrija Laški prepustila Lombardijo. Nesrečno leto je bilo tudi 1866. Lahi in Nemci so nam napovedali vojsko. A Lahe je slavno zmagal cesarjev brat Albreht na suhem dné 24. junija pri Kustoci, na morju pa Tegetthof pri otoku Visu. Nesrečna pa je bila bitka z Nemci pri Kraljevem Gradcu dné 3. julija. Vsled tega je znova izgubil naš cesar krasno Beneško.

Tretja vojska je bila v Bosni, kjer je general Filipovič slavno osvojil Bosno in Hercegovino Avstriji.

Hraber je bil torej vladar vsigdar v vojski, a ljubi in želi Svojim narodom mirú, ker vé, da se blaginja, sreča, znanost in umetnost, obrt in trgovina v miru najbolj razcvitajo.

Če bo pa treba, moramo biti pripravljeni tudi s krvjo braniti Svojega vladarja:

Zato naj zdaj obljubi vsak,
Da bo cesarju zvest vojak! (Odide.)

Peti nastop.

Ivan.

Ivan (stopi na oder): Kot ljubezniv in skrben oče skrbi naš cesar v prav posebni meri za dušno in telesno blagostanje Svojih podložnikov. Pod Njegovim zaščitjem so se jele razvijati veselo umetnosti in vede. Nad 10.000 šol se je sezidalo, da se uči v njih mladina duševne izomike. Zato mora posebno šolska mladina hvaležna biti premilemu vladarju, ki ji je oskrbel duševno izobrazbo.

A cesar je pomagal tudi kmetom. Takoj drugo leto Svojega vladanja je oprostil kmete tlake in desetine. Cesar je uredil pravosodje, da dobi vsak državljan v svojem jeziku pravico pred sodiščem. On je napravil železnice in sezidal ceste, ki so posebno važne za kupčijo in trgovino. Podelil je vsem avstrijskim narodom enakopravnost. Vzvišen vzgled nam je pridnosti in človekoljubja. Kjer zadene deželo ali mesto kaka nesreča, ima vedno roko odprto, da pomaga. Ko je bila l. 1862. na Dunaju povodenj, se je sam vozil v čolnu, da je tolažil nesrečne meščane. Nebroj sirotišnic, bolnic in zavetišč priča o cesarjevem zlatem srcu. Kadar toča opustoši naša polja, pošlje prvi rešilno pomoč cesar sam. Ko je razdejal potres ljubljansko mesto, je sam prišel med nesrečne prebivalce tolažit jih in jim delit pomoč. Zato pa bñje vsigdar naše srce gorko za cesarja in bo bñlo na veke.

Zato pa:

Oj, živela habsburška rodovina,
Oj, živela avstrijska domovina! (Odide.)

Šesti nastop.

Jožek.

Jožek (deklamuje):

Mínilo je stoletja pol,
Odkar nebes, zemlje Vladar
Avstrijski zlati je prestol
Dal Tebi, naš najboljši car,
Da brezštevilne vse sinove,
Da mnogoslovne vse rodove
Po blagostanju, sreči časni
Privedeš v rajski dom mu jasni.
Vršil težavno Si nalogo!
Da, s sveto vero in resnico,
Z modrostjo, slogo in pravico
Že dolgih petdeset Si let
Avstrijski krasni vladal svet,
Želeč srčno, da zvezda sreče
Rodovom vsem na vek leskeče.

Da, pol stoletja!
Vladanja dolga, težka dōba.

Le malo Ti rodila cvetja,
A mnogo je bolí, trpljenja,
Vendar sinov zvestoba
V težavah vseh Te je bodrila
Kot zvezda jasna je svetila
Sred bojnega vrvenja.
Divjal pač mnog je boj srdit
Tostran in onstran naših mej,
A vedno Ti rešilni škit
Kot bili smo, Ti bomo slej.
Zato na ta presrečni dan
Priseže vsak naj Avstrijan,
Priseže v srcu vsak Slovén,
Da mož bo zvest Ti in jeklén,
In slednja vas in slednja kočā
Zvestobo večno naj sporoča:
Slovenec bode ne o m a j e n,
Avstrijski prestol v e k o t r a j e n!

(Odide.)

Sedmi nastop.

Vsi učenci pojó z gospodom učiteljem cesarsko himno.

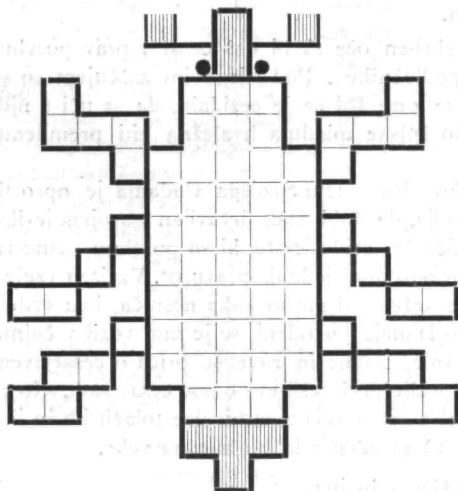
Zavesa pade.

Listje in cvetje.

Prirodopisna naloga.

(Priobčil Cid Em Nafr.)

Sostavite zloge: ca, ca, ča, hi, i, je, ka, kan, kr, le, lec, li, mo, na, pe, pu, rad, ran, ri, rov, ses, šči, šči, škar, ta, tri, van, ve, vec, vo — v besede sledečega pomena:

1. domača perutnina, 2. poljska kura, 3. repata dvoživka, 4. žužkojed, 5. ptič plovec, 6. človeku nevarna glista, 7. metulj somračnik (leta po dnevi), 8. prhutar, 9. po noči se sve-teči hrošč, 10. priljubljena ptica pevka.

Dobljene besede napišite v vodoravne vrste na sličici; srednja vrsta, od zgoraj nizdolu čitana imenuje vam jako škodljivo žuželko.

(Rešitev naloge in imena rešilcev v prih. listu.)

Odgonetka zastavice v 5. številki:

Lakota.

Pregovori, izreki in pametnice.

(Zapisal A. K. Sežun-ov.)

38. Čista vest — najslajša zavest.
39. Slabo se godi ti kmali,
Kadar te vse križem hvali.
40. Le proč od takih ljudi,
Ki hvalijo temne noči.
41. Kolesa mažejo, da ne cvilijo
In da nesreče k vozu ne silijo.
42. Kdor se hoče Bogu prikupiti,
Mora najpreje resnico ljubiti.
43. Ako ne veš še, kakšen je Bog,
Hodi skrbno v prirodi okrog!
44. Čas pridnemu naglo mine
Lenuhu nikakor ne izgine.
45. Na tisoč in tisoč ljudi
Izkušnja in čas izmodri.
46. Sedem darov sv. Duħ deli,
Silil pa jih še nikomur ni.
47. Hudobnež oči poveša,
Ker mirne vesti pogreša!
48. Napuh, trmoglavost in tako zmes
Rodi navadno isti les.
49. Prijatelj, stoj! to delo še ni,
Če kdo le prazne pene lovi.
50. V družino ne hodi na pijačo,
Zmanjka ti denarja za pogačo.
51. Če misliš vsakomur dopasti,
Že bližaj svoji se propasti.

(Dalje prih.)

Prošnja. S prihodnjo številko prične „Vrtec“ drugo polletje. Ob tej priliki prosimo one p. n. naročnike, kateri še niso poravnali naročnine, naj blagovolijo to storiti v kratkem času. Tudi prosimo prijatelje naše mladine, naj priporočajo in širijo naš list; saj lahko vidijo na lastne oči, da se res trudimo za mične in lepe slike, pa tudi za poučno in blažilno berilo. Novim naročnikom še lahko postrežemo s vsemi številkami. Priporočamo tudi prejšnje letnike „Vrtca“ in „Angeljčka“, in sicer: letnika 1894 in 1895 vez. po 1 glđ. 60 kr.; letnik 1896 po 1 glđ. 80 kr. in letnik 1897 po 2 glđ. 10 kr.; „Angeljček“ pa stane I, II. in III. kart. à 40 kr., IV. in V. à 50 kr. — Pri gospej Tomšičevi, sv. Petra cesta št. 6, pa se še dobivajo letniki 1887 do 1893 vezani po 1 glđ. 30 kr. Ako kdo kupi več izvodov hkrati, se cena še primeroma zniža.

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca in stoji s prilogo vred. za vse leto 2 glđ. 60 kr., za pol leta 1 glđ. 30 kr. — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniški dom“. — Urejuje Ant. Kržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.